

מעמקים

מעובד מתוך שיעורי הרב יצחק שפירא

ראש ישיבת 'עוד יוסף חי'

בס"ד | פרשת פנחס | תשפ"ה | גיליון 56

מה עלינו לעשות
בעקבות האירוע
בו קצין יורה
ביהודי?

שו"ת בעבודת ה'

עמוד 26

מה עונים למי
שהשבת
משעממת אותו?

עניין תוספת
שבת

עמוד 8

מוסף שבת – כיצד
נראית השגרה בעינים
של ה'?

או תתענג על ה'

עמוד 4

עלון מעמקים מיוחד!! בואו להשיע!!
כתבו לנו:

מאיזה מדור אתה הכי נהנה?

במה עלון מעמקים מוסיף לך?

איזה דברים לדעתך צריך לטפח?

שלחו לנו למייל shiurimshapira@gmail.com

או התקשרו לטלפון 0537246111

בין העונים יוגרל חוברת/ספר של הרב יצחק שפירא - 5 זוכים!

שימו לב: השבוע זו ההזדמנות האחרונה לענות על השאלות.

ההגרלה תתקיים בעזרת ה' ביום רביעי הבא.

מחכים לתשובתכם!

הקדמת המערכת

שבת שלום לקוראי מעמקים היקרים! לפניכם עלון חדש מלא בתוכן חסידי – מאמרי 'השכלה' ו'עבודה', והתבוננויות מרתקות.

במאמר הראשון, אז תתענג על ה', נעמיק במשמעותם הפנימית של הקורבנות השונים. יום חול מסמל את השגרה מהצד שלנו, המועדים מבטאים את הקרבה העמוקה בינינו ושבת קודש מבטאת את השגרה מהצד של הקב"ה.

לאחר מכן נעבור לשיעור עמוק ויסודי בכתבי האר"י לאור תורת החסידות, עניין תוספת שבת חלק א', על הרבדים השונים של קדושת שבת שמאירה בנפש היהודי. בחלק ב' נמשיך להעמיק במהותה של קדושת השבת, ובתענוג העצמי של הקב"ה שהיא מטעימה אותנו ממנו.

ולבסוף, נשתתף בשו"ת בעבודת ה' סוער ומהפכני – על האירוע החמור של ירי ביהודי בשב"ק לפני שבועיים.

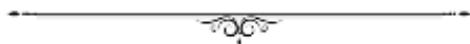
שבת שלום ומבורך, המערכת

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון

shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון 0537246111 – יוסף חיים

לשמיעת השיעורים בקול הלשון 0733718149

אז תתענג על ה'

בפרשתנו מובאים כל קרבנות הציבור, מה מבטא קרבן התמיד, ומה מבטאים קרבנות המועדים? ומדוע אין לשון ציווי בקרבן מוסף של שבת?

בפרשתנו, פרשת פנחס, התורה מצווה על קרבנות הציבור, החל מקרבן התמיד, דרך מוסף שבת, ועד מוסף ראש חדש ומוספי המועדים. אם נרצה לדרג את הימים בהם מקריבים את הקרבנות בסדר עולה, נסדר אותם כך: בתחילה, ימי החול המותרים במלאכה ואין בהם קדושה מיוחדת, בהם קרבן התמיד. לאחר מכן ימי ראש חודש המותרים בעשיית מלאכה, בהם קרבן מוסף וממילא יש בהם קדושה מיוחדת. בשלב הבא ימי המועדים, ימים אלו אסורים בעשיית מלאכה אך מותרים במלאכת אוכל נפש והעושה בהם מלאכה חייב מלקות. לבסוף בגולת הכותרת שבת קודש האסורה אפילו במלאכת אוכל נפש, והעושה בה מלאכה חייב סקילה.

כאשר אנו מתבוננים בסדר הקרבנות בפרשתנו אנו מגלים שהתורה סידרה אותם באופן אחר. את מוסף שבת התורה כתבה מיד לאחר קרבן התמיד, לפני מוסף ראש חודש. התורה סידרה כך את סדר הקרבנות משתי סיבות אפשריות:

א. התורה סידרה את הקרבנות לפי תדירות הקרבתם – קרבן התמיד קרב כל יום, מוסף שבת כל שבוע, מוסף ראש חודש כל חודש, וקרבנות המועדים אחת לשנה.

ב. התורה סידרה את סדר הקרבנות לפי כמות הקורבנות – קרבן התמיד קרב כבש אחד בבוקר ואחד בין הערביים, בשבת מוסיפים שני כבשים. בראש חודש ובמועדים מקריבים פרים אילים וריבוי כבשים.

כעת עלינו לשאול, אם קדושתה של שבת נעלית מקדושת ראשי חודשים וימים טובים, מדוע היא יותר תדירה מהם ומדוע קרבנותיה מועטים?

עשייה והקרבה

ה' מצווה את בני ישראל להקריב לפניו קרבנות כדי לעשות לו נחת רוח, כמו שכתוב בפרשתנו 'את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו'. כאשר התורה מצווה על הקרבת הקרבנות היא כותבת לשונות של עשייה והקרבה, כמו 'את הכבש האחד תעשה בבוקר', וכמו 'להקריב לי במועדו'. שני לשונות אלו מבטאים את הפעולה שלנו בהקרבת הקרבן. לשון עשייה מבטאת את השותפות שלנו בעשייה לה' דירה בתחתונים, לשון הקרבה מבטאת את הרצון שלנו להתקרב לה'. הנחת הרוח שיש לה' נובעת משני פעולות אלו.

בימי החול ה' כביכול 'עסוק' בעיקר בעשיית העולם בו תהיה לו דירה בתחתונים, וכאשר אנו מקריבים את קרבן התמיד אנו משתתפים עם הקב"ה ב'עשייה' זו. בימי המועדים בהם יש קרבה מיוחדת בינינו לבין ה', ה' כביכול עסוק בקשר בינינו לבינו. כאשר אנו מקריבים את קרבנות המועדים אנו מבטאים את הרצון שלנו להתקרב אליו.

עולת שבת בשבתו

כפי שנכתב, בציווי קרבן התמיד וקרבנות המועדים אנו מוצאים לשונות של עשייה והקרבה. אך בציווי קרבן מוסף שבת, ישנו יוצא מן הכלל שאינו נמצא בשום קרבן אחר:

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו.
עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה.

במוסף שבת איננו מוצאים לא לשון עשייה ולא לשון הקרבה. כפי שנכתב, לשונות אלו מבטאים את הפעולות שלנו בקרבן, עשיית דירה בתחתונים והתקרבות לה', פעולות התלויות בעבודת עם ישראל. קרבן שבת לעומת זאת, מבטא את הנחת רוח שיש לקב"ה מעצמו כביכול, ללא קשר לעבודת עם ישראל. בציווי על מוסף שבת התורה לא כותבת לשונות של עשייה והקרבה, וממילא נראה כאילו הקרבן

קרב מעצמו 'וביום השבת שני כבשים בני שנה'. בשבת הקב"ה נח מהעשייה בעולם הזה, אינו תולה את נחת הרוח שיש לו לא במעשה התחתונים ולא בהתקרבותם אליו. בשבת יש לקב"ה נחת רוח מעצמו, ובהקרבת הקרבן הקב"ה נותן לנו את ההזדמנות להיות שותפים באותה נחת רוח.

קרבן שובר שגרה

ימי החול הם זמן השגרה, בהם אנו עסוקים, יחד עם ה', בתכלית של בריאת העולם – לעשות לה' דירה בתחתונים. דירה זו אנו עושים, כאשר אנו מקריבים את קרבן התמיד בתוך העולם שלנו הגשמי.

ימי המועדים הם ימים של קרבה וגילוי חיבה בינינו לבין ה', לכן הם נוכחים אצלנו דווקא בזמנים מיוחדים, ובגלל גודל החיבה אנו מקריבים קרבנות רבים.

כמו ימי החול, גם שבת קודש היא זמן של שגרה, ולכן כל שבוע ישנה שבת. אך ימי החול הם זמן השגרה מצד עבודתנו בעולם הזה, שבת קודש היא זמן השגרה כפי שהוא נראה מצד הקב"ה. אם נשים לב, כמו שבקרבן התמיד אנו מקריבים שני כבשים לעולה, כך במוסף שבת אנו מקריבים שני כבשים לעולה. כיוון ששבת היא זמן השגרה מצידו של הקב"ה, אנו מקריבים קרבן זהה לקרבן התמיד הקרב בזמן השגרה כפי שהוא מצידנו.

באמת לקב"ה יש תמיד נחת רוח ללא כל קשר לעבודת הנבראים, אך כאשר ה' ברא את העולם וציווה את עם ישראל לעבודו, הוא בחר שתהיה לו נחת רוח גם מעבודתנו. בדרך כלל כאשר אנו עובדים את ה', אנו עסוקים בנחת רוח שיש לה' מעבודת התחתונים. אחת לשבוע הקב"ה משתף אותנו כיצד נראית השגרה בעיניים שלו, יש לו נחת רוח מעצמו; אך ישנו גם החידוש, שיש לו נחת רוח מעבודת הנבראים.

כאשר אנו מקריבים את קרבן מוסף שבת, אנו מקבלים גם את זוות ההסתכלות של ה' על העולם, המדייקת גם את עבודת ה' של שאר השבוע. עד עכשיו היינו יכולים לחשוב, שכל הנחת רוח שיש לה' תלויה בעבודתנו, כעת אנו

יכולים להבין שלה' יש נחת רוח מעצמו ואינו תלוי בנו, אך כאשר הוא מצווה אותנו לעובדו הוא בחר בנו ובעבודתנו.

בזכותך!

רבים יזכו להתחבר לעומק של
התורה

לשיתפות בהפצת עלון מעמקים
חייג עכשיו
058-6305341 - מא'ר

עניין תוספת שבת (א)

בשבוע שעבר הבאנו כאן את השיעור הראשון מתוך סדרת השיעורים בשער הכוונות לשבת שניתנו בימי שישי בתחילת שנת תש"פ. כעת אנחנו מגישים לפניכם את שני השיעורים שבאו אחריו, בהם למדנו את דרוש א' מדרושי השבת. בו דובר באריכות על עניין תוספת שבת.

ענין ויהי נועם שנוהגים לומר בכל מוצאי-שבת, ובוה יתבאר ענין נפלא להמשיך תוס' קדושת שבת לכל ימי השבוע הבאה עד שבת האחרת. הנה מזמור זה של ויהי נועם צריך לאומרו כולו מעומד ועל הפחות [כלומר לכל הפחות] תאמר פסוק זה מעומד ואח"כ תשב, והטעם הוא כי הכוונה עתה היא לקבל אור החזון מן הבינה הנק' נועם ה' מסוד תוס' שבת ולכן צריך שיהיה מעומד, וזה ביאורו:

תוספת שבת בנפש, ברוח ובנשמה

דע כי צריך להבין עצמו לקבל אור תוס' השבת בו' ימי החול, ובכן יהיה מכלל "והתקדשתם והייתם קדושים" בו', וזה דבר גדול להתקדש האדם בימי החול מקדושת שבת, וזה ענין הכנתו: דע כי הנה בכל יום שבת נתוסף קדושה באדם בנר"ן שלו, ויש מי שאין בו רק בחי' נפש בלבד כו'. האמנם מי שיש לו שלשתם יש בו ב' בחי', כי יש מי שזוכה לקחת תוס' קדושת שבת מפאת נשמתו ממש, ויש מי שאינו מקבלו רק מבחי' על-דרך כללות העולמות בלבד, ויש מי שיש לו נפש בלבד ומקבל תוס' בחלק נפשו מפאת נפשו ממש עצמה אבל חלק תוס' קדושת רוחו ונשמתו תמשך לו מפאת כללו' העול' בלבד, ועד"ז יובנו שאר החלוקות, ויש מי שיש לו נפש ורוח ואין לו נשמה, ויש מיני נפשות שכל עצמם אינם רק מבחינת כללו' העולמות בסוד תוס' שבת, ואין להם רק אותה בחי' לבדה ולא שורש ועצמות קדושת שבת, ולכן גם נפש זו אינה יכולה לעלות רק אותה הבחי' לבדה לפי שאפי' שרשה ועצמותה אינה אלא משם בלבד –

והרי נמצא כי אין לך אדם שאין לו תוס' נר"ן כפי חלק הנוגע לו, ולכן צריך האדם לכון כדי שישאר לו איזה תוס' מאותה הקדוש' של שבת לימי החול הבאים, וע"י כן יכוננו דרכיו אם יתמיד לכון בהם היטב ומובטח לו שלא יקטרג בו היצה"ר ולא יחטיא אותו כל אותו השבוע והכל תלוי כפי תוקף כוונתו בקדושה ובטהרה.

הוא מסביר משהו שדיברנו עליו בפעם הקודמת (התפרסם במעמקים הקודם, במאמר "שינוי המציאות בעליית העולמות"). יש אדם שקדושת השבת שלו מגיעה מהמציאות החיצונית של השבת (שהסביבה החיצונית מתנהגת אחרת בשבת, לובשים בגדים אחרים והסדר יום שונה וכו'), ויש אדם שקדושת השבת שלו היא לא מהסביבה אלא רק מעצם זה שהוא שומר שבת, נניח הוא נמצא ליד גוים אבל הוא נזהר לא לחלל שבת – זה גם כן משהו במציאות שבו ניכר שיש הבדל בין יום חול ליום שבת; ויש מישהו שבהרגשה הפנימית שלו משהו משתנה, לא בגלל דברים חיצוניים. אז זה יכול להיות או מצד הנפש שלו או מצד הרוח שלו או מצד הנשמה שלו, זה משהו אחר לגמרי:¹

הנפש זה איך שאני מכיר את עצמי, הנשמה זה איך שאני חלק מה', והרוח זה מה שמניע את העסק ומחיה את הנפש מהנשמה.

אם קדושת השבת מגיעה מצד הנפש – אז הכוונה היא שהאישיות שלו היא שונה, נניח במקום שהוא יהיה טרוד בענייני פרנסה וכו' אז הוא מרגיש שהוא רוצה את הקשר עם הקב"ה, והוא עסוק בעניין הזה.

אם זה מצד הנשמה – זה מה שהוא מרגיש איך שהקב"ה מופיע אחרת, בימות החול מצד הנשמה שלי אני מרגיש איך שהקב"ה רוצה שאני אקיים מצוות ובשבת אני רואה את הנחת שלו מקיום המצוות שלי.

אם זה מצד הרוח – זה לא ממש איך שזה מצד הקב"ה (כמו בנשמה) וגם זה לא איך שאני מסתכל סתם מצדי (כמו בנפש), אלא זה דברים שקורים בתוך המציאות, זה האווירה הכללית שמתחוללת בסביבה שלי (לא הכוונה לסביבה

מ"וינפש?" הרי נפש זה הכי נמוך. תשובה: כי זה מגיע עד לשם.

¹ שאלה: למה כל העניין של נשמה יתירה מרומז דווקא בנפש, לומדים את זה

החיצונית אלא לתנועה פנימית, כמו לאיפה אני מתקדם) כמו מפגש בין נפשות שיוצר אווירה מסויימת.

ננסה להסביר את זה דרך החלקים בתפילה שקשורים לכל אחד מהם. בהמשך האר"י כותב שהנפש נכנסת בעצם קדושת היום, הרוח נכנסת בעת אמירת "ברכו", והנשמה באמירת "השכיבנו". עצם קדושת היום זה שבמקום להיות ביום חול אני נמצא בשבת – זה הנפש; "ברכו" זה שאני רוצה שהקב"ה יזיז את המציאות שתהיה קצת שונה לכן זה שייך לרוח; "השכיבנו" זה שאנחנו חלק מה', זה לקראת תפילת עמידה, אומרים "הפורס סוכת שלום" "שלום" זה שם של ה'.²

להגיד שיש לי נפש מהעולמות – זה פשוט ששבת זה שבת, רואים שזה שבת בפועל (מלא דברים טכניים, ביום חול מותר לעשות כל מיני דברים ובשבת אסור, ביום חול נוסעים כאן הרבה מכוניות ובשבת לא וכו'); אם זוכים אז יש לי גם רוח מהעולמות – שזה אווירה מרוממת של שבת (יש כאלה שמחללים שבת אז אין להם אווירה של שבת, וגם לפעמים אדם ששומר שבת אין לו מצב רוח אז הוא מרגיש שזה כמו יום חול, לפעמים הוא רב עם הילדים שלו בשולחן שבת אז אפילו ביום חול זה כבר יותר טוב ממה שיש אצלו בשבת...); להגיד נשמה מהעולמות – זה שנופל לנו מוחין ויש לנו הבנה ואנחנו מצליחים להסביר מה זה שבת.

שאני זז מפה לפה. לפי"ז הנשמה זה כמו מהירות האור, שאין יותר מהיר ממנה, לא נאריך בזה עכשיו אבל מבחינה פיזיקלית למהירות האור יש גם תכונות של מהירות אינסופית וגם תכונות של הגבלה ביחד. אי אפשר לעשות שמשו יזוז יותר מהיר, זה בעצם כאילו המהירות של העולם, של עצם ההתהוות של המציאות, אפשר לכנות את מהירות האור כמהירות ההתהוות של המציאות. שיש כבר מציאות ורוצים להתייחס כאילו יש מציאות אבל מזיזים אותה.

² במקום אחר הרחבנו על כך שההבדל בין נפש לרוח זה כמו ההבדל בין מהירות לתאוצה. יש מה שאתה נע במהירות מסויימת קבועה, לא צריך להתאמץ בשביל זה, ויש מה שאתה רוצה להאיץ, בשביל זה צריך כח, תוספת. ברוח אתה רואה איך הקב"ה רוצה להזיז את המציאות שתהיה תזוזה חדשה, שיתן כח אל המציאות. גם הנפש וגם הנשמה הם כאילו קבועות יחסית. הנפש זה איך שאני נמצא בעולם, והנשמה זה איך שאני חלק מה'. והרוח זה תזוזה,

הישארות התוספת בנפש, ברוח ובנשמה

והנה ענין השארות תוס' הקדושה הוא עד"ו, כי ביום א' של השבוע נשארת באדם בחי' תוס' קדושת הנשמה, ובהתחלת ליל שני תלך ממנו ותסתלק, וז"ס מ"ש במס' תעניות אנשי משמר לא היו מתענים ביום א' כדי שלא יצאו ממנוחה ועונג אל עינוי וימותו, כי צריך להמשיך ביום ההוא קצת קדושת נשמה ומנוחה ועונג שבת, ותוס' הרוח נשאר עד סוף יום ב' בשבת ואח"כ יסתלק, ותוס' הנפש נשארת עד סוף יום ג' בשבת ואח"כ תסתלק, ובוה תבין פעם למה שארז"ל כי אם לא הבדיל בליל מ"ש יבדיל והולך עד יום ג' ולא עוד. והטעם הוא כי עד אז נשאר בחי' תוס' שבת והבן זה.

ניתן לזה דוגמא מתפילה או לימוד. לו יצויר שקרה איזה נס ופתאום הצלחתי להרגיש בתפלה איזשהו קשר עם הקב"ה, אז מאוד מהר המפגש הזה נעלם אך עדיין נשאר לי בזכרון שהיתה פה איזה תפלה טובה, מה שנשאר לי בזכרון הוא גשמי יחסית למה שבאמת היה, מה שנשאר יותר זמן זה החלקים היותר מגושמים במפגש הזה.

כך זה גם בשבת, אמנם מצד המציאות זה מאוד בולט שברגע שיצא שבת הכל משתנה ומיד אני מתחיל לעבוד אך מצד המוחין נשאר לי עדיין רושם. מה שנשאר לי רושם משבת – הפנימיות שלו היא מאוד קלושה וחלשה והחיצונית שלו היא יותר חזקה. התוספת זה שפתאום מגיע משהו אלוקי והוא נאחז בתוך המציאות, אז במה שהוא נאחז זה נשאר הרבה זמן, עצם זה שקרה פה משהו זה נשאר פחות זמן, ומה שקרה זה נשאר ממש מעט זמן. כלומר התחושה שהייתה לך בשבת שאתה חלק מהקב"ה (נשמה של שבת) היא נעלמת מאוד מהר (סוף יום א'), התחושה שהיה לך איזה משהו מרומם (רוח של שבת) נשארת יותר זמן (עד סוף יום ב'), והתחושה שפשוט קרה כאן משהו (נפש של שבת) נשארת עוד יותר זמן (עד סוף יום שלישי).

נניח פגשת איזה צדיק, כשפגשת את הצדיק היית במקום אחר לגמרי, היית במקום כזה שאתה כבר לא מרגיש שאתה המציאות, אתה לא מסתכל עליך כמציאות קיימת מסויימת, אלא אתה מסתכל על עצמך כחלק מהסיטואציה. אדם שנמצא ליד צדיק פתאום מתהפכת לו המחשבה, הוא מסתכל שיש פה צדיק, והוא

נמצא איפה שיש צדיק³. אם זה צדיק זה נחמד מאוד ואם זה הקב"ה זה עוד יותר נחמד. זה יכול להיות גם בסתם דברים חיצוניים (נניח קורה איזה משהו של מתח, האדם מרגיש שהוא נמצא בתוך סיטואציה והוא מרגיש את עצמו כחלק מהסיטואציה) רק שאז זה כבר לא כ"כ נפק"מ.

אז מה שקרה לך כשהיית בקרבת הצדיק, שהיית במקום אחר לגמרי – זה הדבר שמחזיק מעמד הכי פחות זמן מעמד, אחרי זה מחזיק מעמד זה שהיית אווירה נחמדה, ובסוף מחזיק מעמד שאתה זוכר שזה משהו שכדאי להיות בו.

אולי ניתן דוגמא ממגרש כדורגל (בזה אנחנו מבינים יותר טוב, למרות שאנחנו לא הולכים לשם). אדם הלך למגרש – הוא היה באווירה באקסטזה, הוא לא נמצא בתוך המציאות של עצמו, הוא חלק מהסיטואציה, הוא חלק מהציבור שהיה שם – כמה זמן הוא נשאר ברושם של זה? לא הרבה, אחרי זה הוא אומר "הייתה אווירה כזו", אחרי זה אומר "היה טוב ללכת לכאלה מקומות". שנזכה בשבת להרגיש כמו שהוא הרגיש במשחק כדורגל.

כל פעם שמתגלה הנשמה זה המקום שבו אתה מרגיש שאתה חלק מה'.

שאלה: איך כל זה מסתדר עם המנוחה של שבת, עם זה שישנים בשבת יותר?
אחד הנוכחים: אצל הרבה חסידים לא היו בכלל ישנים בשבת, יש כאלה מליל שיש עד יום ראשון בבוקר. אבל לכאורה זה האלה שבאמת שייכים לנשמה. בכולל אומרים שמי שביום ראשון לומד טוב ויש לו כח זה אומר שלא היה אצלו שבת⁴.
הרב: הרוז"נר לא היה ישן בשבת, פעם שאלו אותו על זה, הוא נתן לזה משל: כשנפוליאון נהיה קיסר הוא לא ישן כמה לילות, אמא שלו אמרה לו "אם תמשיך ככה אתה תתמוטט", אז הוא אמר לה שהעונג שיש לעלות פתאום מלהיות חייל של מישהו ללהיות קיסר הוא עונג כזה גדול וחד פעמי שאסור לפספס אותו, אסור לי לפספס שום רגע בשבת. **שאלה:** אז זה לא קשור לישון בשבת? **הרב:** זה כן קצת קשור, נניח אתה יושן כמו בול עץ כזה, למה אתה עושה את זה? בגלל שעכשיו

⁴ ראה במאמר "אבא של שבת" שנדפס בגליון 54.

³ וראה במה שהארכנו על כך בשיעור על קונטרס ההשתתחות (ט' כסלו תשפ"ה).

שבת, אם כך אז יש דבר אחד שכן קורה, אתה אומר שהקב"ה לא כזה מעיק, אם כל הזמן היה רק ימי חול היית מרגיש שהקב"ה נורא מעיק, יש שבת אז אתה אומר שהקב"ה לא כזה מעיק, הוא באמת רוצה שיהיה לי נוח. זה משנה את כל האדם שיש דבר כזה בפנים. באמת זה תענוג בשבילו שיהיה לך תענוג. רק המחשבה הזאת שאנחנו מציירים בזכות השבת בשביל זה הקב"ה מוכן שלא נלמד ולא כלום אלא שנישן ונאכל העיקר שנחשוב ככה. **אחד הנוכחים:** על זה נאמר "למען ינוח שורך וחמורך כמוך" **הרב:** ממש ככה, להגיד שהקב"ה רוצה שאפילו החמור שלך ינוח זה ממש פשט. **שאלה:** מוזר לומר שזה הטעם של השבת. **הרב:** אתה קורא את זה בתור טעם, אבל אפשר להסביר שהכוונה היא שצריך לשבות עד כדי שינוח שורך וחמורך. כתוב ששורך וחמורך ינוחו "כמוך" זה בא להגיד שהקב"ה רוצה שיהיה לי טוב, אני באמת מרגיש קצת כמו חמור. אתה קצת חמור ואתה צריך לנוח. עצם זה שאני אומר לך שאתה צריך לנוח זה טוב. בד"כ אנחנו לא מרגישים עד כמה יש לנו טרוניה על הקב"ה, כמה קשה לנו איתו. כמה אנחנו מקפידים עליו. באה השבת והופכת לנו את המבט. יהודי בלי שבת זה יהודי שחושב שהקב"ה ממש מעצבן. **אחד הנוכחים:** כשיש מבט כזה כבר לא צריך כ"כ לישון, לישון זה בריחה. **הרב:** נכון.

לישימת שיעורי הרב בקול הלשון חייג 073-371-8149	נהנית? רוצה לשימוע עוד?
---	---

עניין תוספת שבת (ב)

תוספת שבת בתפלות ותוספת שבת בסעודות

דע כי ב' מיני תוס' קדושת שבת נתוסף ביום שבת, הא' היא ע"י כוונת התפלה והב' היא ע"י כוונת הסעודות; וכנגד המשכת תוס' קדושת שבת לימי החול מבחי' הסעודות' אנו עושים סעודה ד' במו"ש, וכוונתה היא לכיין להמשיך אור קדו' סעודות' שבת לכל סעודות ימי החול; וכנגד המשכת תוס' קדושת שבת מבחי' התפלות אנו אומרים מזמור זה של "ויהי נועם", ועיי'ז אנו ממשיכים אותו נועם העליון בכל תפלו' השבוע.

בד"כ חושבים ש"ויהי נועם" זה כדי לברך את "מעשה ידינו", את העבודה, את הל"ט מלאכות שלנו. כך נראה בהלכה שכתוב שרק בשבוע שיש בו ששת ימי המעשה אומרים "ויהי נועם" ואם יש יו"ט באמצע אז לא אומרים. פה רואים שזה בשביל לברך את התפילות שלנו (את ה"עבודת כפים" כמו שאומרים בברסלב).

אמר חיים הכותב: נלע"ד כי נודע שהסעודות והמזון הוא חיצוניות העולמו', והתפלו' הם פנימיות העולמות ודי בזה,

יש מה שמועיל לגוף – למלאכים ודברים כאלה, ויש מה שמועיל לנשמה. הסעודות והמזון זה מה שמועיל לגוף ולמלאכים וכדו' – מה שנקרא חיצוניות העולמות⁵, גם למלאכים יש גופים⁶, שזה 'יש' מצד עצמו; והתפילות מועילות לנשמה, שזה 'אין' מצד עצמו.

⁶ כדברי הרמב"ן בשער הגמול, הובא בלקוטי תורה, במאמר "מזמור שיר חנוכת הבית".

⁵ שאלה: מה שאומר כאן שהמזון הוא חיצוניות העולמות הכוונה כפשוטו שזה החיות של הגוף, או הכוונה לתוספת קדושה באכילה? תשובה: כל העניין של החיצוניות, גם זה וגם זה, תלוי באיזה רובד אתה נמצא.

דיברנו על זה שבשבת האדם רוצה להרגיש שהקב"ה נהנה ממנו ואוהב אותו. יש מה שהאדם נהנה מזה שה' נהנה מזה שהוא כמצאיות גשמית נהנה באופן מגושם, ויש מה שאנחנו מסוגלים ליהנות מזה שהקב"ה נהנה מהנשמה שלנו. אנחנו רוצים ליהנות גם ממה שמעניין אותו, אחרת אנחנו מרגישים לא נעים⁷.

שאלה: מה מיוחד בתפילות של שבת שאין ביום חול? **תשובה:** יש ארבע תפילות מיוחדות מאוד. אתה לא מתפלל על הצרכים שלך אלא אתה מתפלל על להרגיש כמה הקב"ה נהנה מהעולם, זה משהו אחר לגמרי⁸.

וזה כונתו. בתחי' תכוין כי ד' עולמות הם וסדרן אבי"ע. וכבר ביאר' כי עולם האצילות בבחי' פנימי' הוא שם אהי"ה דמלוי' יודין שהוא קס"א, ואחוריים של עולם האצילות הוא ריבוע ואחוריים⁹ שם אהי"ה במלוי' יודין העול' בגי' תקמ"ד; ופנימיות עולם הבריאה הוא האחוריים דאצילו' שהוא שם אהי"ה העולה תקמ"ד כנו', ואחורי' של הבריאה הוא הויה דס"ג; ופנימיו' היצירה היא אחוריים דהויה דס"ג הנ"ל שהם בגי' קס"ו והם פנימיות היצירה, ושם הויה דמ"ה דמילוי' אלפין הוא חיצוניותו; והעשיה הוא אחוריים של הויה דמ"ה הנז' העולה בגימ' ק"ל והוא פנימיות העשיה, וההויה דב"ן דמילוי' ההין הוא חיצוניותו.

עולם	פנימיות העולם	חיצוניות (או אחורי ¹⁰) העולם
------	---------------	--

גברים לא יודעים לעשות, שהגברים נותנים כסף והנשים מביאות ממש אוכל "מקרה הנייתה". הוא מדבר רק על התפילה והסעודות כי אנחנו נשים ביחס לקב"ה, אנחנו גם רוצים שיהיה משהו רוחני - תפילות, וגם משהו גשמי - סעודות.

⁸ היה לי היום מחשבה כזאת... טוב נשאר לפעם אחרת..

⁹ ריבוע ואחוריים זה אותו דבר, זה כמו שעושים היום נ נח נחמ נחמן. זה נקרא אחוריים כי כל פעם הולכים אחורה. שאלה טובה למה זה נקרא ריבוע, לכאורה זה צריך להיקרא משולש, לא ניכנס לזה עכשיו.

¹⁰ ב'אצילות' ו'בריאה' הוא קורא לזה "אחוריים", וב'יצירה' ו'עשיה' הוא קורא לזה "חיצוניות".

⁷ כמו שלפעמים נשים רוצות ללמוד תורה, לא נעים להם שרק הבעל נהנה מזה שהם מכינות את האוכל, הן רוצות שגם הם יהנו ממה שמעניין את הבעל, שזה התורה. **שאלה:** זה טוב? אולי השלימות שלהם היא שיהנו רק מהאוכל, כמו שהיה פעם? **הרב:** איפה שמענו על דבר כזה? מה שזה לא כ"כ היה פעם זה בגלל שהחיים היו קשים מאוד. אבל בטוח שכל אחד רוצה שלאשתו יהיה חוש בעניינים ויהיה לה קשר עם הקב"ה. לא רצו שהנשים יהיו מגושמות. שואל: תפילה וכדו' אבל לא תורה. **הרב:** בסדר, רוצות להרגיש שנהנות ממה שהן רוחני ולא מגושם, פה הוא מזכיר רק תפילה מול גוף. אפשר להגיד שעמוד התפילה ועמוד החסד שניהם שייד לנשים, ועמוד התורה שייד לגברים. כתוב שאת החסד שנשים יודעים לעשות

אצילות	אהיה דמילוי יודין (קסא)	ריבוע ואחוריים שם אהיה במילוי יודין (תקמד)
בריאה	אחוריים של האצילות, דהיינו ריבוע שם אהיה במילוי יודין (תקמד)	הוי' דס"ג
יצירה	אחוריים דהוי' דס"ג (קסו)	הוי דאלפין (מה)
עשיה	אחוריים דהוי' דמ"ה (קל)	הוי' דההין (ב"ן)

וכל זה הוא בימי החול אבל ביום שבת הפנימיות בעצמו של האצילות מאיר בבריאה וכן פנימיות הבריאה מאיר ביצירה וכן פנימיות היצירה מאיר בעשיה. והנה עתה בוז הכונה להמשיך תוס' אור שבת בימי החול לא יהיה לא המציאות של החול ולא המציאו' של השבת עצמו כי זה א"א להיות אבל יהיה הדבר ממוצע כי נקח חלק מהארת שבת לימי החול.

מאצילות לבריאה	ויהי נועם
מבריאה ליצירה	ה' אלקינו עלינו
מיצירה לעשיה	ומעשה ידינו כוננה עלינו
מבריאה לעשיה	ומעשה ידינו כוננהו

וזה ענין ויהי נועם כו'. הנה במלת ויהי נועם תכנין להמשיך מן האצילות אל הבריאה, ובמלת ה' אלקינו עלינו תמשיך מן הבריאה אל היצירה, ובמלת ומעשה ידינו כוננה עלינו תמשיך מן היצירה אל העשיה, ובמלת ומעשה ידינו כוננהו תמשיך מן הבריאה אל העשיה.

השבת ועולם הבריאה

כי הנה השבת הוא בבריאה כנודע

מה שהשבת היא בבריאה הכוונה שכשהקב"ה מנהיג את הבריאה בשבת זה לא דרך היצירה והעשיה אלא ישר מהבריאה הוא מנהיג את המציאות. מה הכוונה באופן הכי פשוט? אנחנו לא עושים כלום בשבת אז יוצא שכשהקב"ה מנהיג את

העולם בשבת הוא מנהיג אותו רק ממה שהוא בורא אותו ולא ממה שאנחנו משכללים את המציאות. אם מישהו ח"ו עושה משהו אסור בשבת הקב"ה לא נמצא בזה. זה נקרא שהקב"ה מנהיג את העולם רק דרך הבריאה ולא דרך היצירה והעשייה.¹¹

איך נראה בית יהודי בששת ימי המעשה? עובדים, יש פרנסה, אוכלים שותים וישנים. אם גם לומדים – טוב מאוד, אבל זה לא משהו הכרחי. בשבת אין דבר כזה, זה לא עובד כך. מה מקיים את זה? מה גורם שיהיה דבר כזה שבת? שאומרים שיש דבר כזה ה' זה מה שעושה שיהיה את השבת, חידוש גדול. שבת זה משהו מאוד קשה, להרבה אנשים מאוד קשה עם שבת, מרגישים שלא עושים כלום.

הקושי להתענג בשבת

אחד הנוכחים: ישבנו השבוע כמה אברכים וחזרתי להם על מה שלמדנו בשיעור, אברך אחד אמר שבשבת הוא נכנס לדיכאון, הוא פשוט רוצה להיות אמיתי, הוא מחכה מאוד שיצא שבת ויחזור לעשייה, אמרתי לו שיתרגל להתבונן קצת בבריאה.

הרב: תגיד לו כך, הוא אוהב לעשות דברים, הוא אוהב לעשות גם בלי להצליח? לא, הוא רוצה להצליח, מה זה נקרא להצליח? להצליח זה שהוא יהיה מבסוט¹², הצלחה זה שעשיתי משהו, רציתי להגיע לאיזשהו דבר, הגעתי לשם ואני

הברית שהיו ממש "מעשה אלקים", הכתב שם היה עומד בנס, ולכן בבית ראשון כשהיו את הלוחות דבר ה' היה ממש חלק מהמציאות; בבית שני כבר לא היו לוחות אבל עדיין היה בית מקדש, היה מקום שבו השכינה היתה מורגשת, בתוך המוֹחוֹץ היה ציור איפה ה' נוכח, כמו שיש צדיקים שמורגש שהשכינה נמצאת אצלם כך בבית שני האווירה היתה כזאת שבבית המקדש נמצאת נוכחות ה' וכל השאר זה רק המדינה של המקדש; והיום משחרב ביהמ"ק השכינה נמצאת בד' אמות של הלכה, הקב"ה נמצא בזה שאומרים לך מה לעשות.

¹² **שאלה:** להצליח זה שהוא יסיים את הדברים. **הרב:** בסדר, אם הוא יסיים הוא יהיה מבסוט.

¹¹ סתם ככה רואים את הנוכחות של ה' רק בהלכה, לנו כשאנחנו רואים הלכה אנחנו יכולים להגיד שממש רואים את ה' וכשאומרים דברים יותר גבוהים לא מרגישים את זה כ"כ חזק, זה נהיה לנו כבר דק ומופשט ולא ברור לנו, אך הלכה זה ברור, ככה וזהו. כשה' נמצא בהלכה זה כמו שזה מתלבש בתוך העולם הזה, אפשר להגיד שזה למעלייתא שה' נמצא בתוך זה, כשה' נמצא במקום יותר גבוה הוא בעצם גם יותר 'שקוף'. בפרק האחרון של ה'לקוטי אמרים' (פרק נג) הוא מסביר שם את הקדושה שהיתה בכל שלב בהסטוריה: במתן תורה היה "פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּךְ בְּהַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ", וכך השכינה שהיא מלכות דאצילות היתה ממש נוכחת בעולם; אח"כ הדבור של ה' נשאר חקוק בתוך לוחות

מבסוט מזה שהגעתי. עכשיו אם אדם רק יעבוד ואף פעם לא יהא מבסוט ממה שקרה אז הוא לא ירצה לעבוד ככה.

שבת זה שהקב"ה אומר שאתה יכול להיות מבסוט ממה שקרה. בלי שבת אין לך זמן שבו אתה יכול להיות מבסוט מעצמך, אתה כל הזמן תעבוד ותעבוד. אם כל מה שיש לך זה לעבוד לעבוד ולעבוד, בלי טעם, אתה לא רוצה את זה, נכון? זאת אומרת שכדי שמה שאתה עושה יחשב בכלל עשיה אתה צריך בשביל זה שבת.¹³ בתחילת פרשת "ויקהל" כתוב¹⁴ "אלה הדברים אשר ציווה ה' לעשות אותם" מה ה' ציווה לעשות? "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון להו', כל העשה בו מלאכה יומת", אז מה ה' ציווה לעשות? את מה עושים? את הששת ימים או את השבת? הפשט הוא, שכדי שמה שעשית הוא יקרא 'עשיה', אם אתה רוצה שבששת ימים תהיה עשיה אתה חייב שבת.¹⁵

שאלה: הצלחה זה קשור לעולם הבריאה? הרב: כן, אם אני לא מרגיש שאני החלטתי ללכת על זה, זה לא נקרא הצלחה. בריאה זה כמו נקודת ההתחלה, הבריאה היא לפני העשיה, כאילו להגיע לבריאה זה להגיע למקום שבו בכלל הייתי יכול להיות עם עצמי והכל נחמד אבל החלטתי שגם את זה אני רוצה. להכליל את הכל בבריאה זה לבוא ולהגיד שהעיקר זה לא איך ש'ה' נמצא בתוך העשיה אלא איך אנחנו בלועים בתוכו.

אנשים אוהבים לעבוד, הם רגילים שכל הזמן קורה משהו ופתאום מגיע יום שלא קורה בו כלום, רוב האנשים כשלא קורה כלום הם מרגישים שהכל מת, עכשיו למה האדם לא אוהב את זה? כי זה מבליט לאדם שכל העשיה שלו היא בריחה, מבליט את זה שלא טוב לו עם עצמו. באמת לאדם לא יכול להיות טוב עם עצמו, כי הוא כלום, רק לקב"ה יכול להיות טוב מעצמו, דיברנו על זה פעם מאדמה"ז שמה שכתוב שלקב"ה יש תענוג מעצמו זה על דרך מציאותו מעצמו. אור אינסוף נקרא

¹⁵ **שאלה:** בעצם אנחנו בשבת עוברים לבריאה ומתעלמים מעשיה ויצירה, א"כ הוא צודק, מי שרק רוצה להתמקד בעשיה לא יכול להיות לו חיות בשבת. **הרב:** מי שרק מתמקד בעשיה לא יכול להיות לו חיות בכלל.

¹³ **שאלה:** אתה אומר שבעצם אותו אחד שסובל בשבת באמת הוא נהנה כי עובדה שהוא עובד בימי החול? **הרב:** ברור. ¹⁴ וראה מה שכתבנו על כך בהרחבה במאמר לגליון פרשת ויקהל של שנה זו.

מקור התענוגים מקור החיות. זה בעצם לבוא ולהגיד שהקב"ה הוא נהנה מעצמו. כשהוא מחליט שזה מעניין אותו גם לעשות משהו, בסדר, זה גם נחמד. אבל אם הוא פתאום כשהוא מתחיל לעשות משהו הוא מרגיש שאם הוא יעשה הוא ינהנה ואם הוא לא יעשה אז הוא לא ינהנה, אז מרגיש שהוא עושה כדי לברוח מעצמו אז זה גרוע מאוד.

בויכולו רואים את זה גם מאוד יפה: "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם" – בתוך מה שדיברנו זה מקביל לזה שאדם רצה לעשות משהו והוא גמר, הוא הצליח לעשות את מה שהוא רצה. "ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה" – זה קצת יותר, לא רק המוצר נגמר, אלא היה לו חשק לעבוד (כאילו), והוא גמר את כל מלאכתו אשר עשה, לא רק את השמים ואת הארץ אלא את המלאכה שלו. "וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה" – היה לו משהו שהוא תכנן לעבוד ויכול להיות שיהיה לו עוד משהו לעשות, אבל עכשיו הוא שבת לגמרי מכל מלאכתו. יש מה שנגמר המוצר, יש מה שתכננתי לעבוד כך וכך וגמרת. ויש מה שהניע אותי לעשות ואני יכול להחליט שאני עושה עוד משהו, גם זה נגמר. כאילו באמת אין שום סיבה לעשות יותר. "ויברך אלוקים... כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלוקים לעשות" – דיברנו כמה פעמים על כך שאדמוה"ז מתווך בין הרמב"ן לראב"ע לגבי פירוש המושג "בריאה". שהרמב"ן אומר שבריאה הכוונה יש מאין והראב"ע אומר שזה להפריד החוצה. בא אדה"ז ואומר בריאה זה יש מאין, ויש מאין זה בעצם אין מיש, אבל זה שמצד הנבראים זה נראה יש מאין ולא אין מיש זה עושה שבעצם באמת משהו נפרד פה. אז הוא מסתכל שבריאה זה שמצד הבורא זה חלק ממנו כאילו שום דבר לא יצא החוצה, ומצד הנברא יצא משהו. כך מפרש את הלשון בריאה.¹⁶ לפי זה נסביר ש"כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא" הכוונה שכל מה שה' עשה, כל מה שבכלל הוא רצה לעשות מלאכות כל זה זה רק חלק ממנו, מצידו זה בלוע בתוכו, זה רק מה

הנסתר שנקראים "נוני ימא", "ליתן זה יצרת לשחק בו", הם חלק מתוך הים, גם מה שבלוע ניכר בו שמצד ה' הוא בלוע בתוכו אבל הוא עצמו מרגיש את עצמו נפרד. לעומת שור הבר שזה בעלי הנגלה, חיות היבשה שלא בלועות.

¹⁶ לכן גם על הדגים והתנינים כתוב "ויברא", כי הם נבראו מהים ומצד הים הם חלק מהים (ראה במאמר ד"ה אם בחוקותי תשמ"ח), ומצד עצמם הם נפרדים. בעולם הבריאה, עולם המחשבה, אנחנו כמו דגים שהם חלק מהים, כך הוא מסביר את לומדי

ש"ברא אלקים לעשות", בראתי את זה שיהיה ברור שמה שאני עושה גם הוא יהיה חלק ממני.

נחזור עכשיו ליהודי שעובד קשה קשה ובשבת אין לו מה לעשות. אפשר להגיד לו "תשמע, שבת, תתפלל תלמד" זה לא מספיק לעניין הדברים האלה. אם הוא ידבר על כל מה שהוא עושה במשך השבוע, הוא עסקן, זה גם לא בסדר. אמנם אם מה שהוא עוסק זה צרכי ציבור ומצוה אז בסדר מותר לדבר על זה בשבת (אם זה לצורך), אבל אם זה עסקים ממש אז זה אסור (ראה בשו"ע הרב או"ח שז). מה הוא כן יכול לעשות בשבת? לדבר על החלקים שהוא מרגיש שה' נתן לו מתנה ליהנות מהם, היה לו עסק טוב, הוא נהנה ממנו, עכשיו אם הוא נהנה מזה שהקב"ה נהנה מזה שהלך לו טוב והוא מדבר רק על החלק הזה, אם הוא יתרגל לזה – הוא ירגיש שהוא יכול ליהנות גם מהקב"ה וגם משבת וגם מהעסקים. **שאלה:** יתכן שלפעמים אם הוא יברח מהמקום הזה וילך לתורה ותפילה אז לא טוב לו? **הרב:** אני לא כ"כ מהר עונה "כן", כי אני מרגיש שאמרתי וארט ולעשות את זה כזה חריף זה לא מועיל לבן אדם, כי בד"כ כשאתה אומר לבן אדם ככה זה עושה לו הפוך, אני רציתי שיהיה לו טעם בתורה ותפילה. השואל: אז אתה אומר שהמפתח לטעם בתורה ובתפילה בשבת זה שיקח את כל העסקים ויגיד ממה אני כן נהנה? **הרב:** וישים לב שאני יכול ליהנות מזה רק אם הקב"ה נהנה מזה, אבל אם הקב"ה יגיד לי שזה מעצבן אותו שאני נהנה מזה אז אני באמת לא ארצה ליהנות מזה, לשים לב לזה זה שבת. **שאלה:** אחרת הוא לא יוכל להתפלל וללמוד כי בעצם הוא מתעלם מאיפה הוא נמצא? **הרב:** כן, ואם הוא יעשה את זה בגסות, יחשוב שמותר לו לדבר בעסקים – זה יהיה גרוע מאוד, אם הוא יעשה את זה בעדינות, הוא יצליח למצוא את המקום שבאמת הוא יכול להרגיש שהוא רוצה שהקב"ה יהנה.

זה בעצם לחזור לנקודת ההתחלה, זה בדיוק הנקודה שאמרתי מקודם שבעולם הבריאה אני בלוע. **שאלה:** אני חוזר לראות מאיפה הדג באמת חי? **הרב:** כן, אבל זה לא רק מאיפה הוא חי, אלא זה להגיד מה ההבדל כאילו בין הקב"ה לביננו? הקב"ה חי מעצמו ואנחנו נהנים ממה שהוא חיצוני לנו. להגיד שאנחנו בעצם נהנים לא ממה שהוא חיצוני לנו, אנחנו רוצים להגיד שאנחנו חלק ממה שהקב"ה נהנה מעצמו – זה בעצם מה שקורה בשבת.

דיברנו כמה פעמים על כך שבד"כ מבינים שהקב"ה עשה את העולם בששה ימים ובשבת הוא נח, ואנחנו בששת ימים עובדים ואז בשבת אנחנו נחים. אבל אדה"ז לא מסביר כך. הוא רוצה שתסתכל אחרת. הוא אומר שבששת ימים הקב"ה הוא נכנס להיות איתנו בתוך המלאכה, ובשבת אנחנו הופכים להיות חלק מהתענוג שלו מזה שהוא נהנה ממה שקרה. צריך לשים לב שכאילו הקב"ה הוא בחינת שבת ואנחנו בחינת חול. בחול הוא כאילו נהיה אנחנו, ובשבת אנחנו נהיים הוא, הוא ברא את כל המציאות בשביל שנעשה שנהיה חלק ממנו. רק אז זה באמת נקרא עשיה, אחרת זה לא עשיה אתה סתם עובד כמו חמור.

הדוגמא הכי פשוטה לזה מה שהיום קוראים "מכור". מה זה מכור? ממה היום אנשים נהיים מכורים? אם נגיד במילה אחת: מכורים לתענוג. רואים מזה שקבלת עול ותענוג הולכים ביחד. זה נראה מוזר אבל באמת באמת זה כך. תענוג אמיתי גורם לקבלת עול. למה? זה קשור לפרשה. יצחק היה בחינת תענוג ועשיו הוא מנסה שיהיה לו תענוג בלי קבלת עול ויעקב אומר לו "מה פתאום, תענוג זה רק עם קבלת עול, בלי קבלת עול זה לא תענוג אמיתי". כך גם רבקה עניינה היה קבלת עול ממש ממש לכן היא אוהבת את יעקב. יצחק כולו תענוג אז באופן פשוט הוא אוהב את עשיו. אח"כ, נחלה בלי מיצרים זה יעקב. למה זה קבלת עול? כי אם החלטתי שאני מתענג ממשהו אז החלטתי שאני רוצה אותו וזהו. נשמע מוזר אבל כשחושבים על זה טוב זה ככה. נגיד אחרת: זה כמו קבלת עול מלכות, מה זה קבלת עול מלכות? המלך עושה מה שבא לו ואני עושה מה שהוא אומר, הוא נהנה ואני עובד. אם למשל במדינה דמוקרטית צריך לשלם מיסים זה לא ממש קבלת עול, זה רק קצת קבלת עול, זה "עול דרך ארץ" ולא "עול מלכות", כי זה הכרח אבל במלכות זה שהוא נהנה לגמרי לגמרי, בעצם זה נכון גם בפרנסה, אני נהנה לחיות ואני צריך לעבוד קשה.

אצל הקב"ה הקבלת עול זה שהוא מחליט להיות מלך, תחשוב רגע מה זה אומר שאני אהנה מעצמי בלי שום סיבה, ואני ממש אהנה, יש בזה קבלת עול, אמנם

בדקות, אבל יש בזה קבלת עול, בו נראה אותך נהנה מעצמך.¹⁷ על זה אמרתי שכדי שהעשייה תהיה עשייה צריך את השבת. יש משהו שהכי הרבה עשייה זה עצם השבת. כי באמת באמת זה נקרא "לעשות את השבת", לעשות שאני יוכל להגיד שיש דבר כזה תענוג לעצמי זה הכי הרבה עבודה. יש מה שהקב"ה כאילו אומר "אני נהנה מעצמי" אז צריך לעבוד להחליט שאני נהנה מעצמי. אני יכול להגיד שהקשר עם ה' גורם לי שאני אדע מה זה שיש דבר כזה ליהנות מעצמו. שהקב"ה יכול באמת ליהנות מעצמו.

שאלה: אני לא מבין למה אתה מכניס כל פעם את הקטע של ליהנות מעצמו. **הרב:** אם היית מסתכל על הקב"ה כאחד כזה שלא יכול ליהנות מעצמו אלא הוא חייב את היהודים שיעבדו קשה כדי שהוא ינהנה, מה היית חושב עליו? הוא מנצל אותך, הוא לא יכול ליהנות מעצמו כי משעמם לו אז הוא בורא את כל הג'וקים האלו שישתוללו פה כדי הוא יוכל ליהנות. ממש נחמד.

שאלה: יש ספר של גויים שמתורגם עובר היום בין אברכים, נקרא "בוכרים להרגיש טוב". העניין שלו לבנות את הערך העצמי של הבן אדם, אז הוא אומר לך שלא ליהנות מזה שאתה נשאו ולא מזה שאתה עובד וכו' אלא פשוט כי אתה בן אדם וראוי שיהיה לך ערך עצמי. היה לנו כמה ויכוחים סוערים לתוך הלילה אני טוען שכשמדברים איתי על ערך עצמי כי אני אדם אז אני מרגיש כמו חתולה. **הרב:** זה הגוייסקייט. אדם הרבה יותר גרוע מקוף, הוא עם הרס עצמי, הוא אוכל את עצמו. הספרים האלה כאילו נגד מצוות ונגד הקב"ה ובעד הע"ז של המן הרשע. למה אני אומר שזה המן הרשע? הוא כאילו אומר שמאוד חשוב שיהיה לי ערך וכל

מהישיבה, אמא שלו אומרת לו "מה החכמה לשבת? מה זה? תעשה משהו!" הוא אמר לה "אמא, אני עובד מאוד קשה, מה את רוצה? בו נראה אותך מצליחה". היא אמרה "נו, מה? לשכב ככה מה הבעיה?" היא ישבה על הכורסא ככה, אחרי כמה דקות היא קמה ואומרת השתגעתי ככה לבזבז את הזמן שלי, הוא אמר לה "את רואה? את לא יכולה, את חייבת לעבוד".

¹⁷ היה לי תלמיד בישיבה, שאבא שלו הוא איש עמל מאוד גדול (אני לא יודע אם יש איש עמל כזה, כמוהו, לא ישר ולא אוכל כמעט מת מרוב עמל, משהו מה זה מיוחד. היום כבר ר' אברום שפירא הכריח אותו לאכול), אבל הבן יש לו נחת... יום אחד אמא שלו נכנסת הביתה והיא רואה אותו מרוח לו על הספה, מפטפט עם חברה

הסביבה זה רק כדי שבסוף יהיה לי ערך. השואל: כשהם משכנעים אותך הם רוצים לומר שזה אפילו בלי הסביבה. הרב: כן, הסביבה היא לא חשובה, מדהים.

שאלה: כשאני אומר שאני נהנה בשבת מעצמי, עצמי זה בעצם ה', אני נכנס לתוך המערכת של ה'? הרב: כן, מצד ה' אני חלק ממנו. ה' נתן לי במתנה לחשוב שמצידו אני חלק ממנו. **שאלה:** כשאני שוכב בספה אני חלק מה'. הרב: זה עבודה קשה, כי כל פעם אני מרגיש שאם זה ככה אז אין לי כלום, אבל באמת אם זה באמת ככה אתה אמור להיות חי מזה לגמרי. אתה צריך לעשות שכן תרגיש ככה. זה עמל קשה. רק תחשוב שבאמת ככה זה אמור להיות.

שאלה: זה נשמע או מדאי ערטיאלי, או מדאי מופשט וגבוה. לא תגיע לזה ממילא. הרב: זה מה שאני אומר, זה המון עבודה. כאילו אתה צריך לעבוד קשה. **שאלה:** מה המפתח לעבודה הזו? הרב: שבת. תגיד לי מה עושים בשבת. כשאתה מצייר שבת אין כלום. עשו שיהיה פרשת שבוע כדי שיהיה משהו אבל בעיקרון בשבת אין כלום.

שאלה: זה קצת הזנחה של אחריות, מצד שני באמת זה יותר מחייב לחשוב שאני בתוך כל העולם של ה'. אפשר פשוט להגיד שזה גם סוג של חשבון נפש? בעצם כל השבוע זה איך אני מתנהל האם אני מכניס את ה' לתוכי או לא, ובשבת זה הפוך זה איך אני כחלק מתוך כל הבריאה של ה'? הרב: למה לא לדבר על התענוג של זה? השואל: אני רגיל בתפילות לחשבון נפש, אם זה חשבון נפש אז כל השבוע זה חשבון נפש כמה במשך השבוע אני שוכח מה' וכמה במשך השבוע אני נזכר ממנו ובשבת זה איך בתוך כל הבריאה של ה' איך אני משתלב שם בפנים האם אני משתלב שם. כאילו החשבון הוא מהמבט של ה' האם הוא מרוצה? או שני טועה בכלל בכל החשבון הזה. הרב: בגלל שאתה אומר את זה בתור חשבון נפש אתה אומר "האם", שבת זה להרגיש "האם"? או שזה בעיקר להרגיש שזה ככה. ה' חושב שכן, זה ככה. אמנם כתוב ששבת זה זמן של תשובה, גם אם אני עושה חשבון נפש אז מה הכוונה? אחד הנוכחים: זה רצון להתפייסות. הרב: מה אתה מתכוון? כשמתפייסים, מה בעיקר אני רוצה להגיד? כמה אני שוה באמת? או שבעיקר מה שאני רוצה להגיד זה שלא חשוב לי כמה אני שוה העיקר זה שיהיה קשר טוב? כמה אתה נהנה ממני וכמה אני נהנה ממך. נגיד את זה בצורה מצחיקה: אתה חי שבת

ככה, אני מאוד רוצה לעשות שבת כדי שבסוף הקב"ה יהיה מרוצה ממני. זה מה שאני רוצה לעשות בשבת. **אחד הנוכחים:** שירגיש טוב עם זה שברא אותי. **הרב:** אפשר להגיד ככה. שבת זה כאילו להרגיש בעיקר כמה אני מצליח לעשות שהקב"ה באמת יהיה לו תענוג מהמציאות שלי. למה? כי באמת באמת אני רוצה להרגיש בשבת בעיקר את מה שבאופן כללי אני מרגיש על עצמי, שהעיקר זה שאני מרגיש שאני שוה, שהקב"ה נהנה ממני. אבל אם בשבת אני מרגיש שבאמת העיקר מבחינתי זה לא כמה אני שוה אלא באמת אני מרגיש שהעיקר זה לשים לב שהקב"ה נהנה מעצמו ורוצה שאני אהיה חלק ממה שהוא נהנה מעצמו – זה משהו אחר לגמרי. כלומר גם כשאומרים ששבת זה תשובה הכוונה שזה התפייסות, שאני לא רוצה שתגיד לי כל הזמן "אבל אני שוה?". כמו ילד שכשאתה אומר לו "שב תלמד" אז הוא אומר לך "אז אני אקבל ממתק?". כאילו יש שלב שאתה כבר מעדיף שהוא לא ילמד, כבר הכל זה מסחר אצלו.

שאלה: אם אני מדבר על זה שאני נהנה מהקשר זה לא יכול לפגוע לי ביראת שמים? **תשובה:** אצלי זה מצטייר כדבר שיש בו הכי הרבה קבלת עול. זה מה שאמרתי שלדעתי האנשים המכורים הם הדוגמא של איזה קבלת עול יש בלהנות. הם עושים משהו כל היום למרות שלא כיף להם, הם מכורים.

שאלה: לא יודע למה, אבל הציור הברור עדיין מטושטש. **הרב:** אל תחשוב מה אתה רוצה, תחשוב האם הקב"ה בשבת מבסוט או לא, רק תחשוב על זה. או – האם הקב"ה מבסוט רק מזה שיש עולם או שהוא יכול להיות מבסוט גם מעצמו? תחשוב שזה הפער בינך לבינו. **שאלה:** ומה איתנו בתמונה הזאת? גם ממנו הוא לא נהנה? **הרב:** האם הקב"ה הוא יכול ליהנות מאיתנו?! הרי הוא המציא אותנו. השואל: האם יש יותר הנאה בזה שאנחנו גם חל מהתמונה? או שזה היה אותו דבר? אני מחפש את עצמי עדיין תן לי לאחוז במשהו. **הרב:** מה הבעיה? הקב"ה החליט שככה הוא נהנה, אבל כן באמת באמת זה חלק ממנו, "אני הוי' לא שנית" זה אומר שגם אחרי שאני קיים זה לא משהו חיצוני לו. השואל: אין לו שום תוספת תענוג מהיהודים בשבת? **הרב:** למה? היהודים הם חלק מעצמו, באמת הוא שם את עצמו פה, אחרת לא היינו, באמת מצידו אנחנו חלק ממנו, לא בכאילו. כל השבוע אנחנו חיים בכאילו, עכשיו אנחנו באמת חלק ממנו, זה באמת ככה.

אם אדם יהיה מוכן לשים מול העיניים שלו את זה שהוא לא נהנה מעצמו בכלל, והוא כל הזמן בורח מעצמו, שהוא כל הזמן אומר לעצמו "אולי זה יביא לי תענוג", אולי דווקא זה "או אולי זה", אבל אני מעצמי אין דבר כזה שאני נהנה. והוא ישים לב שהקב"ה לא כזה, ואז הוא ישאל את עצמו למה ה' ברא אותי שאני אסבול? התשובה היא: לא, ה' באמת רוצה שתרגיש שאתה חלק ממנו, באמת הוא רוצה את זה ולא בכאילו. לכן כתוב (ביצה טז). על שבת ש"מתן שכרה עבידא לאגלויי" שזה חלק מהשבת. בשבת המצוה והשכר זה היינו הך, כשהוא מגלה את השבת הוא מגלה את השכר. בשבת אתה עובד בלקבל שכר.

נהנית?
רוצה לקרוא עוד?
מגוון חוברות של הרב למכירה באתר ישיבת
עוד יוסף חי
ובטלפון 058-5277427

שו"ת בעבודת ה' בישיבת דורשי יחודך

שאלה: הקצין היורה ביהודים (מה שהיה בארועי שבת קרח) מה עושים ומדוע?

תשובה: נתחיל בזה שהיום י"ג תמוז, יום הגאולה של הרבי הריי"ץ, שנהג במסירות נפש גדולה על שמירת היהדות, וזה גם קשור לסוגיא הזו כי בעצם מי שהכי התנגד אליו היו בסופו של דבר יהודים. יותר מאשר הגויים היו אשמים – היהודים היו האשמים. אני לא זוכר האם זה כתוב ממש כך, אבל זו היתה 'המחלקה היהודית', הייבסקציה, שהיו גם היוזמים, יחסית, דומני. אז יש הרבה קוי דמיון. גם הענין של מסירות נפש, ברוך ה' אנשים מוסרים את הנפש על שמירת היהדות, וגם יש דמיון בזה שהרבה מההתנכלויות מגיעות מהיהודים ולא מהגויים. שנזכה על ידי הארת היום הזה שיהיה כח ליהודים שנרדפים להיות אלה שמובילים פה את ההנהגה בעזרת ה', ואת התקומה של היהדות. הרבי הריי"ץ, אחרי שיצא ב"ג תמוז, נשאר דבר אחד מהגזירה – שיצא מרוסיה, והוא אכן יצא. ובסוף הגיע לארה"ב והקים שם את המשך החסידות.

אז קצת נסביר את הנקודה הזו – גם של מסירות הנפש, על מה צריך למסור את הנפש, וגם על זה שעיקר הרדיפה בימים הללו פעמים רבות היא דוקא של יהודים, והיום – אפשר לומר – למרות שאני לא מספיק מבין את המציאות – שכל שהציבור יותר דתי וימני כך יש לו יותר איזה מן נחישות שמתירה לו לפגוע ביהודים, כמו שכשהקימו את המדינה זה התיר לפגוע באלטלנה. גם היום יש אלוף פיקוד דתי, ומאז שהוא הגיע זו כבר פעם שניה שיורים ביהודים. אלוף פיקוד עם כיפה, ועם אמירה ביטחונית כאילו חזקה, וממילא זה נותן הצדקה לרדיפה של מי שלא כפוף למערכת, לא מוכן לוותר על הכבוד, על המחויבות למערכת.

זה שזה לא מצדיק – התחושה הזו שאם אני הריבון פה והאחראי פה על הכל אז מותר לי ממילא לירות ביהודים ולתת אורירה שזה בסדר לירות ביהודים – זה ודאי אנחנו חושבים שזה טירוף ושאסור להיות שם וזה לא בסדר. השאלה מה אנחנו עושים עם זה היא שאלה כבדת משקל. יש הבדל בין להצדיק את העניינים הללו ולתת לזה גב ולהגיד שבן אדם שמגן על המערכת הוא צודק ויש אנשים שמאיימים על המערכת וצריך להילחם בהם – לבין ההחלטה שעכשיו צריך להילחם נגד זה. אלו שתי שאלות שונות, שאינן חופפות.

כדי להתייחס לאיפה אנחנו נמצאים בענין הזה – צריך לשים לב שעיקר הויכוח, ממילא, הוא לאיפה בכלל רוצים להגיע. כשהתחושה הפשוטה היא שהמקום שאליו רוצים להגיע הוא מקום עם ציור מאד גשמי יחסית, גאולה גשמית, ודברים מהסגנון הזה – אז ממילא כשהציורים מתנגשים הרבה פעמים זה נהיה מלחמה מאד חזיתית ומאד קשה. נגיד את זה באופן פשוט – היום עיקר המלחמה האם צריך לתת כבוד ולהיות כפופים למערכת – נמצאת בזירה קצת שונה – האם יהיה חוק גיוס או לא. העולם החרדי מאד לא רוצה להיות כפוף למערכת – אלא שהוא לא מתעסק עם המציאות. ברגע שאתה מתעסק עם המציאות – זו התנגשות יותר מורכבת, ואז אתה צריך להחליט האם זה מה שאתה רוצה לעסוק בו והאם זה עיקר הדגל, ואז השאלה איך מפרקים את התסבוכת שיש כאן.

נגיד את זה באופן פשוט: ככל שהזמן עובר – ההתנגדות למערכת צריכה להיות קטנה יותר, ועיקר היכולת להפוך את המערכת ללא בעייתית זה הרבה עבודה של להחליף ולהיות במקום המערכות. כמו שיש הרבה הצלחות בענין הזה – בסוף אלה שפעם היו נגד המערכת כמו שהיא היתה – היום הם בתוך המערכת, או עם הרבה כח מחוץ למערכת והם משנים את המערכת. כלומר שעיקר מה שאני רוצה להגיד הוא שזה שהמערכת חיה כאילו היא עם החשבה עצמית מאד גדולה ולכן היא מרשה לעצמה לגונן על אנשים שיורים ביהודים – זה נורא ואיום. אם אתה רוצה לשנות את זה אצלם – אתה צריך לעשות הרבה עבודה שהיא לא דוקא התנגשות עם המערכת, אלא – כך נאמר – הרפיה של המערכת, שהיא תהיה פחות נוקשה ויותר אנושית, יותר יראת שמים, וממילא פחות עם ישות וגאווה ותחושה שזה שאנחנו מערכת זה נותן לגיטימציה לכל דבר. במקום הזה יש הרבה הרבה מה

לעשות, לכן מבחינתי עיקר העבודה היא לא להתנגש חזיתית עם המערכת אלא עיקר העבודה היא או להיות מעל המערכת או בתוך המערכת בצורה כזו שגורמת למערכת להיות הרבה יותר מרוככת ואנושית, והרבה פחות מלאה גאווה ומחשבה עצמית שגורמת להם לעשות דברים נוראים. פחות להתנגש עם המערכת. להרגיש שהענין הוא להתנגש עם המערכת – זה לא טוב. להרגיש שאנחנו יכולים להיות מעל או לרכך אותה מבפנים – זה טוב. יכולה להיות התנגשות מקומית, אבל זה לא הענין.

שאלה: אז איך ומה עושים למעשה?

תשובה: שאלה טובה. קודם כל אני חושב שצריך לשנות את המיקוד מבחינה חינוכית. היו לנו הרבה שנים שהמאבק וההתנגדות למערכת היו חלק מהאסטרטגיה כי המערכת הלכה למקומות מטורפים, כמו שהיום רואים עוד יותר בבהירות שהם הלכו למקומות שהובילו לאסונות, ובלי ניסים האסונות הללו היו לאין ערוך. אם לא היתה התנגדות למערכת – לא יודע האם מדינת ישראל היתה קיימת, לרוב גודל האסון שהמערכת עצמה הלכה להמיט עלינו, על כל יושבי הארץ. בלי התנגדות לממסד היינו יכולים למצוא את עצמנו בלי יכולת להיות כאן בארץ ישראל. אם באמת היו מפנים את יהודה ושומרון כמו שהם רצו, וחלק ממזרח ירושלים וכו', ואז היה קורה מה שקרה בשמחת תורה – אז היינו במקום אחר, או לא היינו... גם ככה זה נגמר בניסים כי התכנית שלהם השתבשה, של האויבים, בגלל שכל אחד רצה שם לשמור רק על עצמו במקום שכל הזירות יהיו ביחד, וכך פוררנו זירה-זירה¹⁸. זה היה פעם, המיקוד היה נגד המערכת. היום להגיד שהמיקוד שלנו הוא נגד המערכת זה נראה לי לא טוב, המיקוד צריך להיות בזה שאתה מרכז מבפנים, ובונה משהו שהוא מעל, ואתה ממוקד שם. אני לא אומר שאין דבר כזה נגד.

שאלה: מה השתנה במערכת?

¹⁸ וראה בהרחבה על כך במאמר "היחס הנכון למלחמה באיראן" בגליון 53.

תשובה: אתן לך דוגמא פשוטה: יש לך שר בממשלה - לבטחון פנים - שגורם שהשב"כ יחטוף זעזועים מאד גדולים בעקבות ההתנהגות שלו, שהוא השתמש במשטרה נגד המתיישבים. היום המשטרה לא מוכנה להיות שותפה לזה בצורה כל כך גורפת כמו שזה היה, היא רוצה שזה יהיה גלוי מה שמגיע אליה, וזה גורם שכל העיסוק הוא אחר לגמרי, באופן אחר לגמרי. בהתאם לזה רוצים גם למנות ראש שב"כ (לא יודעים האם יצליחו או לא...) בסגנון אחר לגמרי.

שאלה: אני רואה שכעת יורים על יהודים, זה מה שהשתנה. זה השתנה לרעה כרגע.

תשובה: כן, אבל אם תיקח את הבניה ביהודה ושומרון, ואת החוות, ואת האחיזה בהר הבית, ואת השינוי של המשטרה והשב"כ - אז אתה לא יכול לומר שאין שום שינוי. אני מסכים שעמדה מחוץ למערכת זה חשוב, אבל להגיד שלא השתנה שום דבר זה מוזר. אתה יודע שכבר הקימו - מאז שהממשלה הזו קמה - 61 ישובים. בזמנו - בשלשים שנה האחרונות - הקימו רק אחד, כנראה, את עמיחי שהוקם בגלל הרס עמונה. יש מאתיים חוות היום. אי אפשר להגיד שאין שום שינוי. כמות הבניה ביהודה ושומרון היא משהו שלא היה.

שאלה: זה כי התנגדנו אז. אם לא נתנגד לירי על יהודים - בעתיד לא יהיה טוב.

תשובה: אני מסכים שאם לא היו מתנגדים אז - באמת היה הרבה פחות. אבל בפועל המערכת השתנתה. חלק מהשינוי שקרה הוא שיש יהודים טובים וחזקים שנמצאים בתוך המערכת. התוצאה של זה שיש יהודים טובים בתוך המערכת גם מולידה את זה שהאנשים שבתוך המערכת מרגישים שיש להם הצדקה, כי אנחנו עושים את העבודה, הקמנו, עשינו, מאשרים, ואם הכל בסדר - למה אתם מתנגדים? ואז יש להם יותר הצדקה, ולצערנו זה מתבטא גם במה שאתה אומר שהמצב מחמיר. וזה נכון, וזה מחמיר בגלל שאנשים יותר טובים מקודם נכנסים למערכת, ומאבדים את שיקול הדעת שלהם וחושבים שיש להם הצדקה לעשות מעשים שלא ייעשו. עדיין זה לא אומר שהמיקוד צריך להיות התנגשות. הם עושים את זה, וזה לא טוב, וזה חבל. באינטואיציה הפשוטה - אתה שואל את עצמך איך יכול להיות שדוקא כשהמערכת נהיית עם יותר אנשים טובים זה קורה - ואם אתה

לא מסביר אתה חושב שנהיה יותר גרוע, אבל אנשים אחרים שנועשה יותר טוב, ואתה לא מבין מה קורה. אבל אם אתה מבין את ההגיון שגורם לזה שאנשים – למרות שהם יותר טובים – עושים דברים יותר גרועים – אז אתה ממילא יכול להבין יותר מה נכון וטוב לעשות. אבל צריך לשים לב מה המניע, איך קרה שדוקא אנשים שבאופן פשוט הם יותר חיוביים בגדול גורמים למצב הרבה יותר חמור. אם מבינים את זה – אפשר לעבוד יותר נכון. אם אתה לא מבין איך זה קורה – אתה עובד עם זה פחות נכון.

נשאל שאלה: אתה מסכים איתי שזו שאלה מעניינת? איך יכול להיות שיש הרבה יותר אנשים טובים בתוך המערכת ורואים את זה ופתאום המצב מחמיר - זו שאלה מעניינת? הם עושים טעויות – למה? חשוב להבין למה? אז בוא נשים את השאלה, קודם נשים את השאלה בצורה טובה, איך קורה דבר כזה? הדברים הולכים ומחמירים בקטע הזה? כן, יש לנו תופעה מאד מדאיגה, יש לה תוצאות ממש נוראיות, וגיבוי שהולך ונהיה יותר סוחף. איך זה קורה?

תשובת התלמידים: כי הם לא אנשים טובים, הם פשיסטים.

הרב: אז למה הם רוצים להיות פשיסטים? זה רק רוע לב? לי לא נראה הגיוני לומר שזה מתוך רוע. בטח שבתור חסיד קשה לי לצייר מה שאתה אומר, לי נראה שאנשים רוצים להיות אנשים טובים, ובשביל להיות טובים הם חושבים שצריך להיות מוכנים להקריב אחד בשביל השני, לתת הרבה מעצמך בשביל הכלל, בשביל ה'פשיסז', בלשונך, ובעצם הם מרגישים שהם מצליחים לייצר תפיסת עולם, בתי מדרש, מציאות בפועל, שבה הם יכולים לתת מ טוב ליבם ולהגשים את הרצונות הטובים שלהם מאד מאד חזק. והחוזק הוא בעיקר נובע מזה שבאמת זה מקום כזה. אם אחד נמצא בצבא – למשל – הוא מצליח להפציץ את איראן, הוא מרגיש שהוא התאמץ על זה המון ומשקיע בזה הרבה מאמץ. הוא מרגיש שהוא מצליח לקחת את ההשקעה וטוב הלב שלו, ולבנות מזה השקפת עולם ובתי מדרש וחברה וגם כלים מציאותיים שמביאים לידי ביטוי את כמה שהוא רוצה להיות טוב. אם זה כך – חזרנו למה שאני אומר. אדם רוצה להיות טוב, הוא מצליח, ואתה באיזשהו מקום אומר לו – אתה רע! ואז אתה מתנגש איתו. ואני אומר לו – אתה לא רע, אלא הגעת למקומות מטורפים, וזה הגיע לך כי אתה רוצה להיות טוב וגם הצלחת, וזה גם נותן

לך כח להגיד שכך צריך להיות, וכדי להגן על העמדה הזו, על הכלי הזה, על הצורה שבה החברה תהיה כדי שהיא תוכל לתת ביטוי לכל מה שאתה רוצה – לעשות דברים מאד מאד רעים.

שאלה: זה נכון גם על אלוף הפיקוד הקודם שבא לעשות דברים טובים לדעתו.

תשובה: לא דיברתי על טוב לב באופן כללי, שבזה אתה צודק. דיברתי על קירוב בעמדות. אלוף הפיקוד הקודם חשב שלהיות דתל"ש זה יותר טוב מלהיות דתי, ואני מעריך שחשב את זה עם הרבה אידיאולוגיה ולא רק סתם תאוות. אבל לא דיברתי על זה. דיברתי על זה שבסופו של דבר אתה נלחם על משהו, ומסלול ההתנגשות הוא לא שאתה מקים בית חב"ד באיטליה ובא אלוף הפיקוד ויורה בך. ההתנגשות היא שאתה והוא עובדים באותו מקום ולכן יש התנגשות. אם זה כך – הרי אתם רוצים יחסית להתקדם לאותו מקום. הוא עובד עם סמוטריץ', ההתיישבות מגיעה בשיתוף פעולה עם אלוף הפיקוד, לדעתי אתם לא מנתחים נכון את המציאות. דוקא בגלל שהוא מקים הרבה חוות זה כך. אם הוא היה בעמדה ההפוכה – סמוטריץ' לא היה מצליח לעבוד. הם שינו את כל המנהל האזרחי. לפני הרבה שנים הייתי אצל בוגי יעלון על סיפור דומה, לא על משהו שירה אלא על משהו שדרך נשק. בוגי יעלון היה אז אלוף פיקוד. היה מ"מ שדרך נשק באיזה סיטואציה פה, ואנחנו רבנו עם הצבא על זה – המ"פ גיבה אותו, אחר כך המח"ט, אחר כך האוגדנר, והגענו עד אלוף הפיקוד שיצא בחריפות נגדו – הוא בייש את האוגדנר דאז (איציק איתם) על הסיפור הזה שהוא דרך נשק על יהודים. והיום עומד אלוף פיקוד שהרבה יותר קרוב מבוגי יעלון בעשיה – והוא מגבה ירי ביהודים.

עלון מעמקים מחולק מידי שבוע ברחבי הארץ:

ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
רחביה	העיר העתיקה	'שלום בניך'	קרית משה
ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
רמת אשכול	רמות	הגבעה הצרפתית	קרית יובל
נחליאל	בית אל	כוכב השחר	גבעת זאב
בית כנסת - ותיקין	הישיבה הגבוהה	רחוב סמדר	רמת גבעת זאב
קדומים	אביתר		
ישיבה	ישיבה	רחובות	חרשה
רמת השרון		צהר	ישי שומרון
ישיבה	חומש	'עוד יוסף חי'	ישיבה
בית שמש	בני ברק	צפת	רמת גן
בן קסמא	שפת אמת	ההגנה	ישיבה
			אלעד
כפר חב"ד	אדם	מגדל העמק	ר' מאיר

בית המדרש
עוד יוסף חי
בראשית הרבנים ויועזר שרייבא

רוצה לדעת היכן ניתן להשיג את העלון באזורך?

רוצה לזכות את הרבים בנקודת חלוקה נוספת?

התקשר למאיר - 0559906040 או ליוסף חיים - 0537246111